

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНЬСКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053

+38 044 486 28 78 +38 067 103 58 88

info@auc.org.ua amu.inform@gmail.com t.me/auc_ua auc.org.ua

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

Міністерство розвитку громад та територій України

На лист Міністерства від 18.05.2026 р. №8373/33/14-26 Асоціація міст України розглянула проєкт плану заходів щодо реалізації особливостей реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в умовах воєнного стану і підготовки до набуття членства України в Європейському Союзі (далі – проєкт плану заходів), підготовлений на виконання пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 12.12.2025 р. № 1748 «Деякі питання реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в умовах воєнного стану і підготовки до набуття членства України в Європейському Союзі» (далі – постанова № 1748).

Звертаємо увагу на те, що у постанові № 1748 відсутнє цілісне концептуальне бачення відновлення та продовження реформи місцевого самоврядування, про що Асоціація міст України неодноразово зазначала при її розробленні. Відповідно формування плану заходів потребує додаткових зусиль та детального відпрацювання для забезпечення якісних заходів та подальшої їх реалізації.

Звертаємо увагу на наступні недоліки проєкту плану заходів.

1. *Завдання 1 захід 1 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту Закону України щодо визначення критеріїв і механізму затвердження (зміни конфігурації) територій територіальних громад та визначення їх адміністративних центрів».*

Зміна підходів та критеріїв формування територіальних громад, перегляд рішень про попереднє формування територіальних громад є недоречним та передчасним з огляду на виклики воєнного стану та неможливості нормальної оцінки діяльності наявних укрупнених територіальних громад, які за цей час існували в кризових умовах пандемії та війни.

Пропонуємо переглянути цей захід, залишити лише питання територій територіальних громад, які сильно постраждали від воєнних дій і потребують відновлення. Перегляд критеріїв формування всіх територіальних громад не на часі, адже потребує нової Концепції, а не лише окремого заходу в рамках постанови № 1748.

UB
Асоціація міст України
№5-417/26 від 22.05.2026
КЕП: Слобожан О. В. 22.05.2026 15:38
382367105294AF970400000AЕBA2D01A5A9DE02

2. *Завдання 1 захід 4 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону України щодо удосконалення правового регулювання права територіальних громад на добровільне об'єднання з урахуванням існуючого адміністративно-територіального устрою».*

Вважаємо, що таке питання можна розглядати лише з дослідницькою метою та переходити до розроблення законопроектів після проведення перших повоєнних місцевих виборів.

3. *Завдання 1 захід 5 «Супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України «Про місто Київ – столицю України».*

Наявний в Парламенті законопроект «Про місто Київ – столицю України», реєстр. №2143-3 від 24.09.2019, був схвалений головним парламентським комітетом до другого читання ще 20.10.2021 р., але через суперечливі норми та невідповідність європейським практикам втратив перспективи розгляду. Відповідно в проєкті плану заходів необхідно передбачити розроблення нового законопроекту, який забезпечить «визначення та закріплення на законодавчому рівні статусу м. Києва у системі адміністративно-територіального устрою України та порядку організації публічного врядування у м. Києві відповідно до європейських стандартів та кращих практик країн Ради Європи», як це передбачено у постанові №1748.

Пропонуємо передбачити розроблення та внесення нового законопроекту на розгляд Кабінету Міністрів України, який врахує актуальні обставини, а також урахування результатів розмежування компетенцій між рівнями публічного управління та оновлення загальних засад місцевого самоврядування й діяльності місцевих державних адміністрацій.

4. *Завдання 2 захід 2 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту нормативно-правового акта щодо затвердження Методики оцінки спроможності територіальних громад, території яких затверджено Кабінетом Міністрів України у 2020 році».*

Проведення оцінки спроможності територіальних громад, які від початку свого утворення перебувають у постійних кризових ситуаціях, пов'язаних з пандемією та війною, призведе до викривлення реальної їх спроможності, не дасть об'єктивних результатів і може стати питанням політичної доцільності, а не стратегії розвитку. Більше того, розроблення такої методики не передбачене постановою № 1748. До проведення перших повоєнних виборів це питання є недоречним.

Пропонуємо виключити захід щодо методики оцінки спроможності.

5. *Завдання 3 захід 3 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Закону України щодо обов'язковості затвердження програм розвитку старостинських округів».*

Цей захід передбачає діяльність, яка відсутня в постанові № 1748 (програми розвитку старостинських округів), суперечить заходу 9 завдання 2 в частині «оптимізації кількості планувальних документів», а також передбачає вкрай вузьке

тлумачення змісту відповідного завдання. Реалізація такого заходу обмежуватиме самостійність органів місцевого самоврядування у питаннях планування та розвитку територій. Впровадження «програм розвитку старостинських округів» суперечить логіці розробки стратегії розвитку територіальної громади, як цілісного комплексного документа.

Пропонуємо змінити цей захід відповідно до завдання «Посилення впливу жителів на місцеву та регіональну політику» постанови №1748.

6. Завдання 5 захід 4 в частині «удосконалення формули вирівнювання місцевих бюджетів з урахуванням усього обсягу фінансового ресурсу, що зараховується до місцевих бюджетів, визначених бюджетним законодавством».

Цей захід знищує повноваження органів місцевого самоврядування щодо встановлення ставок місцевих податків та зборів; призведе до зменшення доходів місцевих бюджетів від місцевих податків та зборів; сформує залежність місцевого самоврядування від дотацій з державного бюджету. Такий захід суперечить Рекомендаціям Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року, а саме блоку «Багаторівневе управління» підрозділу 2.1.1 «Демократія» розділу 2.1. «Функціонування демократичних інститутів та реформа державного управління» кластеру 1 «Основи процесу вступу до ЄС», де зазначено про необхідність забезпечення в Україні у найближчі роки міцної місцевої фіскальної бази. Аналогічні пропозиції містяться і у Рекомендаціях Європейської комісії 2024 та 2025 років; перешкоджатиме належному виконанню показника 9.3 «Набрання чинності законодавством для забезпечення оптимального розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади» Плану України, схваленому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р для реалізації ініціативи Європейського Союзу «Ukraine Facility»; не узгоджується з досягнутими домовленостями під час Діалогу високого рівня «Добре демократичне врядування в Україні: досягнення, виклики та шлях уперед у повоєнний період» у місті Страсбурзі 1-2 квітня 2026 р.

Пропонуємо виключити цей захід.

7. Завдання 5 захід 4 в частині «визначення частки закріплених загальнодержавних податків і зборів, а також фінансових нормативів бюджетної забезпеченості для належного виконання делегованих повноважень органів місцевого самоврядування».

Вказаний захід обмежує місцеве самоврядування у фінансових ресурсах шляхом виключення можливостей фінансувати власні повноваження за рахунок загальнодержавних податків і зборів. Такий підхід суперечить ст. 7, 142 Конституції України. Закріплені загальнодержавні податки мають забезпечувати фінансову спроможність місцевого самоврядування в цілому.

Пропонуємо виключити це положення.

8. Завдання 5 захід 6 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України стосовно

запровадження пілотного проєкту щодо можливого розширення (передачі окремих) функцій органам місцевого самоврядування з адміністрування місцевих податків і зборів...».

Вказаний захід формує правові підстави для притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності посадових осіб органів місцевого самоврядування за статтями 166-10, 172-6, 172-7, 188-19 Кодексу України про адміністративні правопорушення та статтями 364, 365-2, 367 Кримінального кодексу України, а отже має бути вилучений.

Надання органам місцевого самоврядування не передбачених законом повноважень, які прямо закріплені Податковим кодексом України за податковими, контролюючими органами, порушує фундаментальні засади Конституції України, а саме - вимоги статті 19 щодо визначення способу та меж здійснення повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, їх посадовими особами виключно на підставі Конституції та законів України.

Пропонуємо виключити цей захід.

9. Завдання 6 захід 1 «Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України проєкту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо нагляду за відповідністю актів органів місцевого самоврядування, прийнятих ними на виконання власних повноважень, Конституції та законам України».

Вказаний захід суперечить Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення законності та прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування» від 05.11.2025 р. № 4677-ІХ, який був прийнятий на виконання показника 9.1 Плану України, схваленому розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 березня 2024 р. № 244-р для реалізації ініціативи Європейського Союзу «Ukraine Facility».

Пропонуємо виключити цей захід.

Асоціація міст України розраховує на врахування своєї позиції при доопрацюванні проєкту плану заходів до його офіційного надсилання на погодження відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України.

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН

Мягкоход Володимир
(044) 486-28-41
volodymyr@auc.org.ua

УВ Асоціація міст
України
№5-417/26 від 22.05.2026

арк.1

